

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat de către Ministerul Culturii
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Proiectul este elaborat în vederea punerii în aplicare a prevederilor art. 6, alin. (1), lit. f) din Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii. Prezentul proiect de hotărâre prevede elaborarea <i>Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii.</i>
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.</i>
Proiectul este elaborat în vederea implementării politicilor Guvernului pentru anul 2025 a priorităților pe termen mediu și lung, așa precum Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”(Obiectivul general 4), Planul național de dezvoltare pentru anii 2025-2027 (Obiectivul general 4). Corespunzător, aprobarea proiectului de hotărâre cu privire la punerea în aplicare a Legii nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii constituie o prioritate inclusă în <i>Planul Național de Reglementări</i>, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024 (<i>acțiunea nr. 421</i>). De asemenea, aprobarea proiectului de hotărâre reprezintă și o prioritate inclusă în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE 2025-2029, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (<i>Acțiunea 65 din Anexa A, Capitolul 26 Educație și cultură</i>). Proiectul de act normativ este fundamentat pe experiența dobândită în cadrul Concursului proiectelor culturale și pe recomandările primite de la societatea civilă, artiști, organizații culturale și autorități locale. Aceste contribuții au permis identificarea unor noi oportunități de sprijin pentru proiecte și programe dedicate artei, educației prin artă, studiilor și formării profesionale continue în domeniul culturii. Prin integrarea acestor sugestii, proiectul urmărește adaptarea cadrului de finanțare la nevoile actuale ale comunității. În ultimii 2 ani, concursurile de proiecte culturale au oferit organizațiilor necomerciale posibilitatea de a obține finanțare pentru inițiative în educația artistică și formarea profesională. Astfel, prin <i>Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale implementate de organizațiile necomerciale</i>, aprobat prin Ordinul ministrului nr. 13/2024, în anul 2024 și 2025, Ministerul Culturii a susținut 32 proiecte culturale înscrise la aria tematică educație prin cultură – https://mc.gov.md/sites/default/files/lista_proiectelor_culturale_2024.pdf și https://mc.gov.md/sites/default/files/file-cloud/list-proiecte-culturale-2025.pdf Deși concursurile anterioare de proiecte culturale au oferit oportunități importante de finanțare, nu au fost eligibile organizațiile de cultură de drept public sau privat, precum nici artiștii independenți ori oamenii de creație. Pentru a corecta aceste limitări și a identifica activități relevante în domeniile artei, educației prin artă, studiilor și formării profesionale, Ministerul Culturii a desfășurat consultări cu toți actorii interesați. În baza acestor consultări și a experienței acumulate, a fost elaborat prezentul Regulament, care urmărește consolidarea și eficientizarea sprijinului acordat proiectelor și programelor culturale menționate supra.

Regulamentul, împreună cu procedurile aferente, stabilește cadrul necesar pentru gestionarea resurselor financiare alocate din Fondul național al culturii. Scopul principal al acestui Regulament este de a asigura o administrare eficientă și transparentă a fondurilor, facilitând implementarea cu succes a inițiativelor de educație, cercetare și formare profesională, în vederea promovării valorilor culturale, dezvoltării competențelor profesionale și consolidării sectorului cultural. De asemenea, este important de menționat că instituția responsabilă de implementarea proiectelor culturale și editoriale, parte a Fondului Național al Culturii, este Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii, instituit și aprobat prin HG nr. 537/2024 din 24 iulie 2024.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prevederile prezentului proiect de act normativ stabilește elaborarea *Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii*. În acest sens, evidențiem următoarele elemente noi:

- 1) Noțiuni noi, precum: *ajutor de minimis, contract de finanțare, finanțare, costuri eligibile, solicitant, beneficiar*.
- 2) Regulamentul stabilește condițiile și procedurile privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea, selectarea și aprobarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii, care beneficiază de finanțare din Fondul național al culturii.
- 3) Regulamentul vizează obiectivele proiectului de hotărâre și măsurile eligibile de finanțare;
- 4) Regulamentul stipulează condițiile, normele și procedurile de atribuire a finanțării din bugetul de stat pentru proiecte și programe de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii, implementate de către organizații de cultură de drept public și privat, inclusiv organizații necomerciale și societăți comerciale.
- 5) În același timp, prevederile propuse vizează modul de contractare și monitorizare a implementării proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii, modul de organizare și gestionare a mijloacelor financiare alocate, precum și a proceselor de evidență și control asupra utilizării resurselor financiare.

De asemenea, sunt stipulate atribuțiile Comisiei de evaluare și selectare, fiind împuternicită să evalueze și să selecteze programele și proiectele eligibile, în conformitate cu criteriile și condițiile specifice aferente concursului.

Proiectul Regulamentului include prevederi privind aplicarea Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și respectarea cerințelor impuse furnizorilor acestui ajutor. Totodată, sunt prevăzute norme referitoare la evidența și raportarea ajutorului de minimis, conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024. Schema de ajutor va fi aplicată pe o perioadă de 36 de luni, cu posibilitatea extinderii, având un buget estimativ de 3 milioane lei, echivalentul a 1 milion lei anual, cu respectarea condițiilor stabilite prin cadrul de ajutor de minimis.

Astfel că, pentru finanțare sunt eligibile doar costurile prevăzute în prezentul Regulament, care vizează activități de cercetare, educație și formare profesională. Acestea includ cheltuieli pentru servicii didactice, onorarii ale formatorilor, achiziția de echipamente, materiale și resurse educaționale, precum și pentru închirierea spațiilor

necesare desfășurării activităților. De asemenea, sunt eligibile cheltuielile de promovare, comunicare, transport, cazare și publicare a rezultatelor studiilor și cercetărilor. În ansamblu, finanțarea acoperă toate componentele esențiale pentru implementarea eficientă a proiectelor culturale și de formare profesională.

Aprobarea proiectului de hotărâre va avea un impact major asupra dezvoltării și promovării inițiativelor culturale, contribuind la consolidarea cooperării dintre societatea civilă și autoritățile publice. Implementarea acestuia va sprijini principiile bunei guvernări, transparenței și sustenabilității, asigurând o mai bună corelare a proiectelor culturale cu nevoile comunității și un cadru de lucru echitabil și eficient pentru toate părțile implicate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă analizată este opțiunea de „a nu face nimic” care presupune păstrarea situației existente. În cazul în care nu s-ar interveni cu proiectul propus, atunci Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii nu ar putea fi implementată integral, or, ar lipsi cadrul normativ secundar pentru desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii. Luând în considerare cele menționate și posibilele consecințe negative în cazul în care va fi aplicată această opțiune alternativă, calificăm opțiunea alternativă drept una irelevantă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public.

Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii este destinat îmbunătățirii mecanismelor de finanțare și implementare a politicilor culturale. Acesta va contribui la creșterea eficienței administrative, la utilizarea transparentă a resurselor publice și la consolidarea cooperării între autoritățile publice și organizațiile din sectorul cultural. Impactul acestui regulament asupra sectorului public poate fi considerabil și se poate manifesta în mai multe moduri:

1. Creșterea transparenței și responsabilității în alocarea fondurilor publice

Regulamentul oferă un cadru clar și obiectiv de desfășurare a concursurilor, reducând riscurile de favoritism, alocare ineficientă sau netransparentă a resurselor. Prin aplicarea unor criterii uniforme de evaluare și selecție, se asigură un control mai riguros asupra modului în care sunt cheltuiți banii publici în domeniul cultural.

2. Îmbunătățirea capacităților instituționale ale instituțiilor publice

Procesul de organizare și gestionare a concursurilor culturale contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din instituțiile publice implicate, în special în ceea ce privește managementul proiectelor, evaluarea tehnică și financiară, precum și monitorizarea implementării.

3. Consolidarea rolului administrației publice ca facilitator al dezvoltării culturale

Prin susținerea inițiativelor de cercetare, educație și formare profesională, autoritățile publice devin actori activi în sprijinirea dezvoltării durabile a sectorului cultural. Acestea contribuie la crearea unui mediu favorabil colaborării dintre instituțiile de cultură, mediul academic și societatea civilă, stimulând inovarea și accesul echitabil la resurse culturale. În acest mod, administrația publică își consolidează rolul de promotor al valorilor culturale și al participării comunității la viața culturală.

4. Stimularea colaborării interinstituționale și internaționale

Regulamentul creează premisele pentru dezvoltarea de parteneriate între instituții publice de cultură, organizații necomerciale și artiști din străinătate, contribuind astfel la

creșterea vizibilității culturii naționale și la integrarea în rețele culturale europene și internaționale.

5. Impact socio-economic indirect

Implementarea prezentului Regulament va genera beneficii indirecte prin stimularea participării cetățenilor la viața culturală și consolidarea capitalului social. Dezvoltarea competențelor profesionale și promovarea educației prin artă vor contribui la creșterea gradului de ocupare în sectorul cultural și la diversificarea ofertei de servicii culturale. Totodată, inițiativele sprijinite vor avea un efect pozitiv asupra coeziunii comunitare, inovării și atractivității economice a regiunilor, favorizând dezvoltarea durabilă și integrarea socială.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect implică cheltuieli destinate susținerii financiare a inițiativelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Aceste cheltuieli sunt acoperite prin Fondul național al culturii, care prevede finanțarea proiectelor culturale și editoriale în 7 domenii de intervenție: *programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii; programe de susținere a activității editoriale și de traduceri literare; programe de susținere a revistelor culturale; programe de susținere a domeniului arte, studii și analize, inclusiv activități de formare profesională continuă din domeniul culturii; programe locale de dezvoltare culturală și programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală.*

La etapa actuală, în bugetul Ministerul Culturii pentru anul 2025, au fost prevăzute mijloace financiare în sumă totală de 30 mln. lei, destinate finanțării proiectelor culturale și editoriale din domeniile de intervenție menționate supra, incluse în Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024.

Pentru anul 2026, cheltuielile aferente implementării prezentului proiect de hotărâre, în cadrul domeniilor de intervenție privind programele de susținere a artelor, educației prin artă, studiilor și analizelor, inclusiv a activităților de formare profesională continuă în domeniul culturii, vor fi realizate în limita alocațiilor bugetare aprobate Ministerului Culturii de către Ministerul Finanțelor, prin proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2026, **la subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”** (activitatea *Fondul național al culturii*), în sumă estimată de 31 mln. lei.

Astfel, începând cu anul 2026, **cca 3,22%** (*echivalentul a 1 mln. lei*) din bugetul total alocat activității *Fondul național al culturii* urmează a fi redistribuit pentru finanțarea programelor de susținere a domeniilor artei, educației prin artă, studiilor și analizelor, precum și a activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii.

Potrivit CBTM 2025-2027, aprobat prin HG nr. 561/2024, pentru **subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”** (activitatea *Fondul național al culturii*) au fost estimate un volum de 31 mln. lei (2025), 32 mln. lei (2026) și 32,5 mln. lei (2027).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Regulamentul influențează pozitiv sectorul privat cultural prin crearea unui cadru transparent și echitabil de finanțare pentru proiecte de artă, educație prin artă și formare profesională. Operatorii privați – ONG-uri, fundații sau întreprinderi din industriile creative – beneficiază de oportunități sporite de acces la fonduri publice, fapt ce stimulează dezvoltarea, diversificarea și profesionalizarea activităților culturale. În același timp, regulamentul încurajează parteneriatele public-private și inovarea, contribuind la consolidarea ecosistemului cultural și la creșterea vizibilității internaționale a inițiativelor private. Totuși, cerințele administrative detaliate și nevoia de cofinanțare pot limita participarea actorilor mai mici, necesitând măsuri suplimentare de simplificare și sprijin.

4.4. Impactul social

Regulamentul contribuie la creșterea accesului la cultură, promovarea incluziunii

sociale și participarea activă a comunităților. Programele de rezidență și mobilitate artistică sprijină dialogul intercultural, implicarea tinerilor și dezvoltarea competențelor culturale, având un efect pozitiv asupra coeziunii sociale și diversității culturale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Regulamentul respectă normele privind protecția datelor cu caracter personal, impunând obligații clare pentru gestionarea și prelucrarea acestora doar în scopurile legate de organizarea și evaluarea concursurilor. Prelucrarea datelor se va realiza cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în scopuri determinate, explicite și legitime, fără a aduce atingere drepturilor persoanelor vizate. Acest lucru contribuie la creșterea transparenței și la protejarea drepturilor participanților. În același timp, Regulamentul promovează echitatea și egalitatea de gen, asigurând acces egal la finanțări pentru toți operatorii culturali și încurajând proiecte care abordează diversitatea, incluziunea și reprezentarea echilibrată a genurilor în domeniul cultural.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md, directoriul *Transparență decizională*, inclusiv pe platforma guvernamentală particip a fost asigurată plasarea anunțului despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de Hotărâre - <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-punerea-in-aplicare-a-legiilor-privind-fondul-national-al-culturii/12882>.

Proiectul hotărârii, însoțit de Nota de fundamentare urmează a fi avizat și consultat de către autorități publice precum: Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Congresul Autorităților Locale din Moldova, precum și Consiliul Concurenței.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi suspus expertizei anticorupție și expertizei juridice, iar constatările acestea vor fi incluse după recepționarea expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu este aplicabil

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Instituția de implementare subordonată Ministerului Culturii (*Instituția Publică Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii*) va asigura organizarea și desfășurarea Concursului proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii, menționate în proiectul de hotărâre.

Ministru

Cristian JARDAN